

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput VII. De circulari Athanasii epistola ad omnes orthodoxos, utrum de Gregorio, an de Georgio scripta sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

CAPUT VII.

De circulari Athanasii epistola ad omnes orthodoxos, utrum de Gregorio, an de Georgio scripta sit.

EGovero contra affirmo, Baronium gravissime lapsum esse, qui epistolam illam Athanasii ad orthodoxos, de Gregorio *de Sporte* scriptam esse crediderit, cum discrete nomen praeferat Georgii Ariani, qui diu post Gregorium anno Christi 336. in Alexandrinam Ecclesiam invasit. Fateor quidem id, quod dicit Baronius, hae duo nomina Gregorii scilicet ac Georgii, inter se confundi solere. Verum hae confusio in Latinis tantum codicibus usuvenit, non item in Graecis. Cum igitur tota illa Athanasii epistola nomen ubique praeferat Georgii, cur expuncto illius nomine Gregorii vocabulum reponeamus: praeterim cum ea, quae ille narratur ab Athanasio, Georgii potius invasioni conveniant quam Gregorii. Primo enim Athanasius in dicta epistola ait, Georgium, sic enim vulgo scribitur, postulatum fuisse Episcopum ab Arianis, qui erant Alexandriae; quod de Gregorio nusquam dicitur. Deinde Georgius in eadem epistola dicitur introisse Alexandriam tempore Quadragesimae. Idem de ejus introitu discrete testatur Athanasius in epistola ad Solitarios. At de Gregorio nusquam id ab illo dictum invenimus. Praeterea Athanasius in eadem epistola scribit populum urbis Alexandriae, cum in introitu Georgii Arianos tanta vi grassari adversus Catholicos videret, publice protestatum esse apud acta. Idem refert Athanasius in epistola ad Solitarios, cujus ad calcem apposta est ipsa Alexandrinorum protestatio. At de Gregorio nihil hujusmodi actum invenimus. Sed quorsum in his conjecturis haeremus, cum manifestissimo ac certissimo argumento convincere liceat, epistolam illam Athanasii ad Orthodoxos adversus Georgium scriptam esse; non autem adversus Gregorium. Ipsum igitur Athanasium id, quod dixi clare testantem audiamus. Porro Graeca ipsius verba necessario hae apponemus, eo quod Latinus Interpres sensum auctoris sui minime est assecutus: id quod Baronio ac caeteris fraudi fuit. Postquam ergo Athanasius dixit Georgium, utpote Arianium, Arianis duntaxat fuisse; Catholicos vero tanquam extraneos & alienos infectari solitum, hae subiungit.

ἵπειδὴ γὰρ ἡμεῖς οἱ ἐκ τῆς καθολικῆς ἐπισκοπῆς ἐπιστάται, ὡς ἄλλοι ἀσθεῖαι εὐνοῦντες αὐτῶν ἀνεπιμαρτυρεῖται, ἀπικουράτοι τὰτα ἕνεκα γάρβριον ἰὼ τοῖς αὐτοῖς ἀρειανῶν ἀπίστειαν· εἴτα ἵνα μὴ καὶ δεύτερον ἀγγέλλω ἰσχυροῦσι, χρυσόδοτος ἡμῶν παλιν κατ' αὐτῶν, ὅτι τῷ τῆ ἐξουδεν βία καὶ ἡμῶν ἰσχυροῦσι &c.

Quae verba sic Latine interpretor. Nam quoniam Gregorium, quem antea Eusebiani Arianis Episcopum constituerant, postquam de illo scripsisset, omnes vos Ecclesia Catholica Episcopi jure

Amerito ob impietatem anathemate percussistis & abdicastis, quemadmodum probe scitis: ob eam causam Georgium nunc iisdem Arianis miserunt Episcopum. Deinde ne pudore iterum ac probro afficiantur, nobis adversus ipsos literas scribentibus, extranea vi contra nos usi sunt, ut Ecclesiam in suam potestatem redactis, omnem Arianismi suspicionem a se amolari viderentur &c. Quid his verbis Athanasii manifestius? An non apertissime Georgium distinguit à Gregorio. Et Gregorium quidem olim ab orthodoxis Episcopis condemnatum esse dicit atque depositum, in Synodo scilicet Serdicensi: Georgium vero ab iisdem Arianis nunc in Ecclesiam Alexandrinam immisum esse. Et Arianos metuentes ne Georgius similiter ab orthodoxis Episcopis condemnaretur, grassationem suam callide dissimulantes, ad Ecclesias urbis Alexandriae occupandas, extranea vi usos esse, id est Gentilium & Judaeorum auxilio. Ita enim scribit ipse Athanasius in eadem epistola, & in epistola ad Solitarios, ubi Georgii introitum describit. Quare supra dicta Athanasii epistola circularis ad omnes orthodoxos, non adversus Gregorium scripta est, qui jam pridem obierat: sed adversus Georgium recens intrusum in sedem Alexandrinam. Contra quem etiam scripta est ab eodem Athanasio altera circularis epistola ad Episcopos Aegypti ac Libyae, quae in vulgatis editionibus perpetam inscribitur Oratio prima adversus Arianos, cum tamen epistola sit encyclica, sicut dixi, ad omnes per Aegyptum & Libyam Episcopos, quae jungi omnino debet epistolae circulari ejusdem Athanasii ad omnes orthodoxos. Est enim ejusdem utraque argumenti. Porro reliquis Baronii argumentis, quibus ille sententiam suam firmare conatus est, nihil jam attinet respondere. Postquam enim veritas semel stabilita est, cuncta quae objici possunt argumenta facile corruunt. Primo ait Baronius, in epistola illa Athanasii ad orthodoxos, Philagrium nominari Praefectum Aegypti, qui Episcopum illum, de quo agitur in sedem Alexandrinam induxerit, atqui Philagrius iste Gregorium deduxit Alexandriam, teste Athanasio in epistola ad Solitarios. Sed quid vetat, quo minus idem Philagrius, qui Gregorium prius cum militari manu introduxerat Alexandriam, aliquot post annis etiam Georgium induxerit. Erat certe Philagrius praecipuus minister Ariatorum. Qui cum esset Praefectus Aegypti, Valenti & Ursacio aliisque Concilii Tyrentis Legatis ad Mareoticam regionem missis, operam suam navaverat anno Domini 335. Idem postea Praefectus Aegypti ab Imper. Constantio factus, Gregorium in Alexandrinam sedem induxit: quod anno Christi 341. gestum esse existimo. Quidni ergo Aegypti Praefectus tertio creari potuit, suffragantibus Arianis, qui apud Imperatorem Constantium omnia pro arbitrio suo agebant, ut Georgius Arianae sectae patronus à Judice Arianis fidelissimo & ad hae getenda aptissimo Alexandriam deduceretur, certe Athanasius in dicta epistola ad orthodoxos pagina 945. ait Philagrius istum jam olim in Ecclesiam & Virgines

contumeliosum fuisse. Quarto igitur quando primum injuria affecerit Ecclesiam ac Virgines Philagius, nisi tunc cum Gregorium deduxit. Idem ergo Philagius & Gregorium primum deduxit, & postea Georgium. Idque plane confirmat Athanasius in Apologia de fuga pag. 703. Quod vero ait Baronius in suprascripta Athanasii epistola Episcopum illum, de quo agitur, ab Eusebio constitutum dici, deceptus est à Latino Interprete, cum in Græco epistolæ textu non Eusebio id ascribitur, sed τοῖς ἀπὸ ἐκείνων. Id est Eusebianis. Constat autem Eusebianam factionem etiam post mortem ipsius Eusebii diutissime perseverasse. Certe Athanasius Eusebianos passim in libris suis nominat, licet ea narret, quæ diu post obitum Nicomedienfis Eusebii contigerunt.

CAPUT VIII.

De Antiochena Synodo, & de Episcopis, qui ad eam convenerunt.

HActenus de rebus, quæ ad Athanasium pertinent, quantâ fieri potuit curâ ac diligentia egimus, notatis & consutatis cunctis erroribus, qui in Ecclesiasticis Annalibus occurrebant. Sed quoniam de Athanasii rebus scribentes, de Antiochena Synodo sæpe locuti sumus, quæ in eandem magnâ Ecclesiæ illic celebrata est, Marcellino & Probino Consulibus, anno natalis Dominici 341. pauca de illa observare libet in gratiam Studiorum Ecclesiasticæ Historiæ. Confederunt in illa Synodo nonaginta & amplius Episcopi, ut ex Athanasio & Hilario constat. Eos maxima ex parte Catholicos & Orthodoxos fuisse Baronius observat: sed triginta sex Arianos fuisse, à quibus Gregorium in locum Athanasii substitutum, & varias illas fidei formulas conscriptas esse affirmat, non autem à reliquis Orthodoxis. Baronii sententiam lectus est etiam Blondellus in libro de primatu Papæ. Sed videamus, si placet, quoniam auctore id asserat Baronius. Unum hujus rei auctorem laudat Julium Papam, qui in epistola ad Orientales Episcopos, eos scilicet qui in hac Antiochena Synodo convenerant, ita scribit: *Qui igitur sunt, qui contra canones agunt? nosne qui cum tantis rerum documentis virum recipimus, an qui solum ad triginta sex suffragia eorum, qui Antiochia fuere, externum hominem Episcopum salutarunt, eumque militari manu Alexandriam deduxerunt?* Grave imprimis & validum esset hoc Julii Papæ testimonium, si quidem constaret Julium Papam ita dixisse. Exstat hæc Julii epistola apud Athanasium in Apologia secunda adversus Arianos, Græco sermone scripta, utpote ad Græcos, qui non alia lingua quam Græca utebantur. Nec est quod quis existimet, eam epistolam primum Latine à Julio scriptam, deinde in Græcum sermonem conversam esse. Cum enim id non dixerit Athanasius, sive auctore id credere non possumus. Quippe Athanasius ubi aliquod monumentum citat, quod ex Latino sermone in Græcum

translatum est, lectorem de eo monere solet. Adde quod epistola illa Julii adeo pure & eleganter Græce scripta est; ut evidenter appareat illam non ex peregrino sermone in Græcum versam fuisse. Quæcumque enim ex Latina lingua in Græcam translata sunt, ea semper barbara esse & obscura, & plurimis mendis sciatore deprehendimus, quemadmodum studiosi, tum apud Eusebium, tum apud Socratem & cæteros rerum Ecclesiasticarum scriptores facile observabunt. Nec mirandum est, quod Julius Papa Græco sermone ad Orientales scripserit, cum ad Alexandrinos quoque eodem sermone epistolam scripserit, quam refert Athanasius. Sic Cornelii Papæ epistola Græce scripta exstat ad Fabianum Antiochenum Episcopum. Nam Pontifices Romani, cum propter Sedis Apostolicæ auctoritatem necesse haberent totius orbis legationibus respondere, viros Græci sermonis peritos semper habuerunt, qui ipsis essent ab epistolis. Verba igitur Julii Papæ ad Orientales hæc sunt. *Χριστὸς τοῦτον πῦρος εἶναι ἐν ᾧ καὶ οὐρανὸς ἀποκαίεται; ἡμεῖς δὲ μὴ τοσούτων ἀποκαίεσθαι, ἢ ἀνδρῶν δεκάμυροι, ἢ ἐν ὄνομα τριάντων. Ἐπεὶ μὴ δὲ ἐν ἀντιοχείᾳ ἰδομένους τινὰ οὐκ ἐπίσκοποι εἶναι, ἢ ἀπὸς εἰδέναι εἰς ἀλλήλων δόξαι μὴ ἐπατιωτικῆς ἐξουσίας.* Id est. *Qui sunt istius, qui contra canones agunt? Nosne qui cum tantis rerum documentis virum recipimus? An qui à triginta sex mansionibus, Antiochia quendam velut Episcopum externum hominem salutarunt, eumque militare manu stipatum Alexandriam miserunt?* Reprehendit Julii Papæ ordinationem Gregorii, eumque contra canones Ecclesiasticos Alexandriæ Episcopum factum esse asserit; quippe qui non in urbe Alexandria ordinatus fuisset, suffragante Clero & Populo: sed in urbe Antiochia, quæ triginta sex mansionibus, id est triginta sex dierum itinere distat ab urbe Alexandria. Idem quoque vitium in ordinatione Georgii observat Athanasius in epistola ad solitarios pag. 860. qui à quinquagesima mansionibus missus est Alexandriam, ut Episcopatum illius loci gereret. Sed & in oratione prima adversus Arianos id ipsum objicit Ariani Episcopis. Cetero prope scilicet, Auxentio & Epicteto, quod licet octoginta mansionibus distet, Episcopatum tamen ambiertint earum urbium, quibus ignoti erant. *ἀπὸ ὅσων δόξαν ἔχουσιν τὸς ἀνοήτους, ἢ μὴ γινώσκουσιν ὅτι τὰς τριάντων &c.* Igitur prava interpretatio Baronium in errorem induxit. Neque enim Julius dicit Gregorium à triginta sex tantum Episcopis in urbe Antiochia Episcopum fuisse salutarum: sed cum Antiochiæ designatus fuisset Episcopus Alexandrinus, à triginta sex mansionibus missum eum fuisse Alexandriam. Tot enim sunt mansiones ab Antiochia Alexandriam usque, ut ex itinerario Antonini colligitur. Eodem modo loquitur Ammianus Marcellinus in libro 16. ubi vanitatem Constantii Augusti perstringens, qui res à Juliano Cæsare fortiter in Gallia gestas sibi adscribebat, ait eum in epistola quadam scripsisse, se Argentoratensi prælio interfuisse & in prima acie pugnasse, cum tamen illius prælii tempore mansionibus quinquagesima dispa-